

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. P.,** zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2018, č. j. 8 A 39/2017 - 32,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2018, č. j. 8 A 39/2017 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, který spatřoval v postupu žalovaného, v rámci něhož byl stěžovatel opakovaně vyzýván k podání vysvětlení dle § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v relevantním znění (dále jen „přestupkový zákon“; ke dni 31. 6. 2017 zrušen zákonem č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – pozn. NSS), ve věci přestupku ze dne 2. 2. 2016, ač stěžovatel podání vysvětlení písemně výslovně odepřel. Navrhl, aby městský soud žalovanému zakázal pokračovat ve vyzývání stěžovatele k podávání vysvětlení dle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích; eventuálně navrhl, aby městský soud určil, že zásah žalovaného spočívající v opakovaném vyzývání žalobce k podání vysvětlení dle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích ve věci přestupku ze dne 2. 2. 2016 je nezákonný.

[2] Městský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu stěžovatele podle § 87 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítl z důvodu nenaplnění podmínek nezákonného zásahu.

[3] Městský soud konstatoval, že dle § 60 odst. 1 přestupkového zákona je každý povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku, přičemž z § 60 odst. 2 přestupkového zákona je zřejmé, že správní orgán je oprávněn vyzvat každého k dostavení se k podání vysvětlení. Městský soud tedy dovodil, že žalovaný formálně postupoval v rámci zákona, zaslal-li stěžovateli výzvu (resp. výzvy) dle § 60 odst. 1 přestupkového zákona, aby se dostavil k podání vysvětlení. Městský soud dále uvedl, že povinnost dostavit se na předvolání ke správnímu orgánu k podání vysvětlení má zásadně každý, a to i ten, kdo je podezřelý ze spáchání přestupku. Pouze podezřelý ze spáchání přestupku však má právo podání vysvětlení ze zákonných důvodů odepřít, o čemž musí být poučen [rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 As 128/2013 – 37 (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz); nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, N 30/56 SbNU 339 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na nalus.usoud.cz)]. Dle názoru městského soudu žalovaný v nyní posuzovaném případě postupoval *ultra vires*, neboť stěžovatel již na první výzvu zareagoval a žalovanému sdělil, že se rozhodl vysvětlení odepřít, neboť by jeho podáním vzniklo jemu samému či osobě blízké riziko zahájení stíhání pro spáchání přestupku; žalovaný nicméně zaslal stěžovateli ještě tři další výzvy.

[4] Následně se městský soud zabýval otázkou, zda byly kumulativně naplněny podmínky nezákonného zásahu (§ 82 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že stěžovatel tvrzeným zásahem nebyl zkrácen na svých právech. Postupem žalovaného nedošlo ke zkrácení práva stěžovatele nebýt nucen k sebeobviňování, resp. nebyl na něj vyvíjen psychický nátlak, neboť měl možnost podání vysvětlení odepřít, o čemž byl náležitě poučen, a tak také učinil. K tvrzeným vzniklým nákladům na právní pomoc městský soud konstatoval, že stěžovatel byl zastoupen obecným zmocněncem a nikoli advokátem či jiným profesionálem. Stěžovatel se pak případně může domáhat v civilním řízení nároku na náhradu škody spočívající ve vynaložených nákladech na zastoupení v průběhu přestupkového řízení. K zasažení do práv stěžovatele nemohlo dojít ani na základě uložených pořádkových pokut, které byly uloženy v souvislosti s nedostavením se stěžovatele k podání vysvětlení, neboť rozhodnutí o zmíněných pokutách byla následně zrušena.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Stěžovatel napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítl, že bylo zasaženo do jeho práva na zákaz sebeobviňování, neboť ačkoli podání vysvětlení ze zákonných důvodů odepřel, byl znovu opakovaně vyzýván k jeho podání. Ve výzvách mu bylo vyhrožováno uložením pořádkových opatření (včetně předvedení) a pořádková opatření mu byla dokonce uložena. Dle stěžovatele skutečnost, že vysvětlení nepodal, neznamená, že nebyl zkrácen na svých právech. Žalovaný jej totiž vyzýval k podání vysvětlení, jakoby právo na odepření poskytnutí vysvětlení neměl, případně jakoby právo odepřít poskytnutí vysvětlení neodepřel. Z uvedených důvodů bylo zasaženo do stěžovatelova práva na zákaz na sebeobviňování.

[7] Stěžovatel dále namítl, že postupem žalovaného bylo zasaženo také do jeho majetkové sféry. Stěžovatel uvedl, že se nedomáhal toho, aby městský soud stanovil

náklady řízení, které mu v souvislosti s nezákonným zásahem vznikly. Stěžovatel si je vědom skutečnosti, že o náhradě škody rozhodují civilní soudy, nicméně podkladem pro jejich rozhodnutí v případě nezákonného zásahu správního orgánu je rozhodnutí správního soudu o tom, že postup správního orgánu byl nezákonný. K tomu dále dodal, že také obecnému zmocněnci náleží právo na náhradu výdajů, která je přiznávána v civilním řízení. Stěžovatel k tomu rovněž konstatoval, že s ohledem na to, že žalovaný pokračoval v předvolávání stěžovatele k podání vysvětlení, a tudíž se úkony zmocněnce jevily jako neúčinné, případně nesprávné, celou situaci konzultoval rovněž s advokátem.

[8] Stěžovatel zásah do svých práv na základě postupu žalovaného shledal také v psychických útrapách, které mu měly vzniknout na základě jednání žalovaného, neboť mu byly opakovaně ukládány nezákonné pořádkové pokuty.

[9] Podle názoru stěžovatele se jedná o zneužití pravomoci, jestliže žalovaný opakoval výzvy k podání vysvětlení, ač k tomu neměl právo, a dokonce je vynucoval pořádkovými opatřeními. Jednalo se o šikanu stěžovatele, pro kterého byla daná situace značně stresující, neboť stěžovatel nevěděl, jaký další postup od žalovaného může očekávat. Uvedeným bylo zasaženo do jeho práv, neboť šikana ze strany orgánu veřejné moci představuje vždy zásah do práv osoby.

[10] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný v rámci vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na své vyjádření k žalobě.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.); stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadený rozsudek městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Stěžovatel spatřuje nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. v postupu žalovaného, který jej opakovaně vyzýval k podání vysvětlení dle § 60 odst. 1 přestupkového zákona, ačkoli stěžovatel opakovaně podání vysvětlení odepřel.

[16] Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu

přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[17] Podle § 60 odst. 1 přestupkového zákona je každý povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepřeno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

[18] Podle § 60 odst. 2 přestupkového zákona tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5000 Kč.

[19] Podání vysvětlení před zahájením řízení slouží správnímu orgánu k získání informací za účelem zjištění skutečnosti, zda vůbec a případně vůči komu zahájit přestupkové řízení. Povinnost dostavit se na předvolání ke správnímu orgánu k podání nezbytného vysvětlení má zásadně každý, a to i ten, kdo je podezřelý ze spáchání přestupku. Pouze ten však má nezpochybnitelné právo vysvětlení odepřít z důvodu toho, že mu či osobě blízké hrozí nebezpečí postihu za přestupek či trestný čin, o čemž musí být řádně a prokazatelně poučen (§ 60 odst. 1 přestupkového zákona), a to předtím, než začne vypovídat. V případě, že by podezřelý ze spáchání přestupku odepřel podání vysvětlení z uvedených důvodů, byl by jakýkoli další nátlak v podobě opakovaného předvolání či použití pořádkových opatření směřující k dostavení se ke správnímu orgánu vyloučen (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 As 128/2013 – 37, a ze dne 18. 11. 2015, č. j. 9 As 106/2015 - 40). Uvedeným je naplněno dodržování principu zákazu sebeobviňování, který je součástí práva na spravedlivý proces plynoucí z čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 254/2016 – 39).

[20] Při výkonu svých pravomocí jsou orgány veřejné moci povinny se pohybovat nejen z hlediska formálního v hranicích svých pravomocí a kompetencí stanovených ústavním pořádkem (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), ale výkon těchto pravomocí musí být také po obsahové (materiální) stránce v souladu se základními principy, vyjádřenými v ustanoveních ústavního pořádku, což odpovídá pojetí materiálního právního státu. Orgán veřejné moci proto vykonává určitou pravomoc a kompetenci *ultra vires* také tehdy, pokud svým jednáním nesleduje určitý předvídatelný a racionálně zdůvodnitelný účel, pro který mu byla určitá pravomoc a kompetence svěřena, resp. tehdy, narušuje-li svým, byť o zákon se opírajícím postupem, základní práva dotčených osob více, než je nezbytně nutné k tomu, aby byl ještě dosažen zákonem stanovený účel (viz nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, N 30/56 SbNU 339, srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 4 Ads 105/2011 – 42, ze dne 25. 6. 2014, č. j. 6 As 68/2014 – 21, či ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 As 216/2016 – 92).

[21] Za jednání správního orgánu představující nezákonný zásah lze přitom považovat takové jednání, které formálně vykazuje znaky jednání právními předpisy upraveného, avšak právě vzhledem ke konkrétní situaci jde o zjevné vybočení z tohoto zákonného rámce, a to vybočení natolik flagrantní a nepopiratelné, že jej lze za splnění ostatních zákonných podmínek za nezákonný zásah, pokyn či donucení považovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2007, č. j. 2 Aps 6/2006 - 70). Je pak na osobě, která tvrdí, že bylo zasaženo do jejích práv, aby tvrdila, v čem konkrétně je jednání správního orgánu nepřiměřené a jakým způsobem zasahuje či zasáhlo do jejích práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2016, č. j. 6 Afs 84/2015 - 31).

[22] Nejvyšší správní soud nejprve poznamenává, že otázkou, zda se jedná o nezákonný zásah v případě opakovaných výzev policisty směřujících k prokázání totožnosti, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2015 – 109, v němž navázal na úvahy vyjádřené v rozsudku ze dne 22. 5. 2008, č. j. 2 Aps 3/2007 – 91, publ. pod č. 2199/2011 Sb. NSS, který se sice týkal postupu správce daně vůči daňovému subjektu (konkrétně předvolání k dostavení se k jednání v daňovém řízení), avšak druhým senátem bylo shledáno, že jeho závěry jsou aplikovatelné také na jím projednávaný případ. V rozsudku ze dne 22. 5. 2008, č. j. 2 Aps 3/2007 – 91, přitom Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Zásahem mohou být obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují. Tyto osoby jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i ústního či jinak daného pokynu či příkazu.[...] Pokyn správce daně k osobní účasti jednatele stěžovatele při ústním jednání v daňovém řízení lze považovat za závazný a přímo vynutitelný úkon, neboť v případě jeho nerespektování může správce daně vymoci osobní účast předvedením prostřednictvím příslušných orgánů Policie ČR. Charakter tohoto úkonu netkví v pouhém sdělení o stavu určitých věcí nebo určitého řízení, neboť jeho obsah je natolik spojen s negativními důsledky, které tuto osobu za určitých zákonem předvídaných podmínek mohou postihnout, že již tuto situaci lze považovat za zkrácení subjektivních práv této osoby. Dá se předpokládat, že daňový subjekt je do té míry ovlivněn snahou předejít možnému předvedení prostřednictvím příslušných orgánů Policie ČR, že rozhodnutí dostavit se k jednání v daňovém řízení nelze považovat za projev svobodné vůle, nýbrž za způsob neformálního donucení. V daném případě proto rozhodnutí o předvolání k jednání v daňovém řízení dosahuje zákonem předpokládané intenzity zásahu, neboť na jeho základě je daňový subjekt povinen něco konat. Výklad, podle něhož by dané rozhodnutí bylo pouze informativní a zcela nevynutitelné, nelze považovat za přijatelný. Daňový subjekt by se tak mohl dostat do bezvýchodné situace, neboť v případě nezákonného předvolání by neměl dostatečně účinný prostředek ochrany, kromě možnosti vyčkat a domáhat se ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu až po nezákonném předvedení prostřednictvím policie. Tento závěr je neudržitelný především z toho důvodu, že nezbytným atributem dostatečně účinného prostředku ochrany práv jednotlivce je také jeho včasnost. Pokud vycházíme z předpokladu, že nezákonné předvolání určitého kontrolovaného subjektu může v zásadě vždy směřovat k jeho předvedení (přitom tyto úseky postupu správce daně jsou na sebe navazující a nelze je izolovat, tedy posuzovat je pouze odděleně), je třeba upřednostnit z hlediska nutnosti garantovat jednotlivci dostatečně rychlou ochranu jeho práv takový výklad, který pokyn správce daně k osobní účasti kontrolovaného subjektu při ústním jednání v daňovém řízení pokládá za závazný a vynutitelný úkon směřující proti daňovému subjektu, spojený s určitými povinnostmi kontrolovaného subjektu.*“ V návaznosti na uvedené závěry tedy druhý senát v rozsudku ze

dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2015 – 109, konstatoval, že v jím projednávaném případě policista žalobce opakovaně vyzýval, aby prokázal svou totožnost a připojil rovněž poučení o tom, že *„nevyhovění vzneseném požadavku může vést až k předvedení žalobce za účelem zjištění totožnosti. Vydal tedy ústní pokyn, aby žalobce něco konal, který byl pro něho závazný, a pokud by policista trval na svém, tak i vynutitelný (§ 63 odst. 3 zákona o policii). Z toho plyne, že vytýkané jednání policistů vůči žalobci již v popsané intenzitě a „fázi dokonání" je třeba považovat za zkrácení jeho subjektivních práv. Důvod, proč výzvu policisty k určitému konání kvalifikovat jako závazný a vynutitelný pokyn spojený s určitými povinnostmi, tkví v nutnosti garantovat jednotlivci dostatečně rychlou ochranu jeho práv, zjednodušeně řečeno, není třeba vyčkávat se žalobou, až dojde k předvedení."*

[23] Uvedené závěry lze aplikovat také v nyní posuzované věci, v níž ze správního spisu vyplynulo a je nesporné, že žalovanému bylo Městkou policií hl. m. Prahy dne 19. 2. 2016 podáno oznámení o přestupku na stěžovatele, který měl dne 2. 2. 2016 od 13:00 do 13:06 hod. v ulici U Lékárny č. p. 593, Praha 5 – Zbraslav, nerespektovat dopravní značky „B11" s dodat. tab. – mimo dopravní obsluhy a „B28" – zákaz zastavení. Stěžovatel s přestupkem nesouhlasil. Stěžovatel byl následně celkem čtyřikrát vyzván žalovaným, aby se dostavil do jeho sídla za účelem podání vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku ze dne 2. 2. 2016, a to výzvami ze dnů 2. 6. 2016, 4. 10. 2016, 3. 11. 2016 a ze dne 1. 12. 2016; v těchto výzvách byl stěžovatel poučen podle § 60 odst. 2 přestupkového zákona o možnosti uložení pořádkové pokuty. Stěžovatel (zastoupen Ing. Miloslavem Jarošem) na každou z výše uvedených výzev zareagoval tak, že odepřel výpověď s odůvodněním, že jejím provedením by jemu samému či osobě jemu blízké vzniklo riziko stíhání pro spáchání přestupku, a to přípisy ze dnů 29. 6. 2017, 26. 10. 2016, 21. 11. 2016 a ze dne 21. 12. 2016. Žalovaný poté dokonce uložil stěžovateli dvakrát pořádkovou pokutu ve výši 500 Kč za nedostavení se k podání vysvětlení, a to rozhodnutími ze dnů 31. 10. 2016 a 1. 12. 2016, která však byla následně zrušena rozhodnutími Ministerstva dopravy ze dnů 20. 4. 2017, jímž byla rovněž řízení o uvedených pořádkových pokutách zastavena. Ministerstvo dopravy v těchto rozhodnutích mj. konstatovalo, že *„nevidí důvod, proč správní orgán I. stupně na podání vysvětlení trval a proč, ač dobře znal postoj odvolatele, který využíval svého práva nevypovídat, ho předvolal čtyřikrát, přičemž ve dvou případech uložil pořádkovou pokutu"*.

[24] Nejvyšší správní soud v této souvislosti opětovně zdůrazňuje, že na přestupkové řízení se přiměřeně vztahují některé limity obsažené zejména v Listině základních práv a svobod a v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.). Pro správní trestání tedy platí princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, č. 30/2010 Sb. ÚS). Ustanovení § 73 odst. 2 věty druhé přestupkového zákona výslovně stanovilo, že obviněný z přestupku nesmí být k výpovědi ani k doznání jakkoliv donucován (srov. též např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 - 71).

[25] Nejvyšší správní soud dále na základě výše uvedeného konstatuje, že stěžovatel byl podezřelým ze spáchání přestupku ze dne 2. 2. 2016 a žalovaný na základě shora označené judikatury jednal *ultra vires*, tedy mimo svou pravomoc, pokud stěžovatele opakovaně vyzýval k podání vysvětlení, ačkoli jej stěžovatel již v reakci na první výzvu ze dne 2. 6. 2016 odmítl v souladu s § 60 odst. 1 věty za středníkem přestupkového zákona podat s ohledem na to, že by tím hrozilo jemu nebo osobě jemu blízké stíhání pro spáchání

přestupku. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že k podání vysvětlení lze sice vyzvat také podezřelého ze spáchání přestupku, nicméně ten má ze zákonem uvedených důvodů právo odepřít podání vysvětlení, čímž je zajištěno dodržování principu zákazu sebeobviňování, který je součástí práva na spravedlivý proces. Stěžovatel tohoto svého práva využil, a proto jej žalovaný dále vyzývat k podání vysvětlení neměl. Ačkoli měl žalovaný zákonné oprávnění vyzvat stěžovatele k podání vysvětlení, není tato jeho pravomoc neomezená a je ji nutné uplatňovat pouze ve stanovených mezích.

[26] Dále je nezbytné posoudit další spornou otázku, a to, zda s ohledem na konkrétní okolnosti nyní projednávané věci nezákonný postup žalovaného (výzvy ze dnů 4. 10. 2016, 3. 11. 2016 a 1. 12. 2016) stěžovatele přímo zkrátil na jeho subjektivních právech.

[27] Žalovaný stěžovatele poprvé v souladu s § 60 odst. 1, 2 přestupkového zákona vyzval k podání vysvětlení, na což žalobce reagoval přípisem ze dne 29. 6. 2017, v němž využil svého práva dle § 60 odst. 1 přestupkového zákona, věta za středníkem, když odepřel podání vysvětlení s odůvodněním, že by jemu nebo osobě jemu blízké hrozilo nebezpečí postihu za přestupek. Tato první výzva žalovaného byla učiněna v souladu se zákonem, ale jeho další výzvy ze dnů 4. 10. 2016, 3. 11. 2016 a ze dne 1. 12. 2016 je nutné ve smyslu výše citované judikatury považovat za nepřípustný nátlak žalovaného na stěžovatele (šikanózní jednání), který odepřel podání vysvětlení ze zákonných důvodů, aby se k podání vysvětlení dostavil (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 6 As 128/2013 – 37, a ze dne 18. 11. 2015, č. j. 9 As 106/2015 - 40). Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že popsaným jednáním - opakovanými výzvami k podání vysvětlení (zásahy) žalovaného směřujícími přímo vůči stěžovateli, která nejsou rozhodnutím, bylo nezákonně zasaženo do subjektivních práv stěžovatele, který byl žalovaným nepřípustně nucen ke konání, k němuž nebyl povinen.

[28] Pro úplnost je také v této souvislosti vhodné dodat, že přímý zásah do práv v důsledku nezákonného zásahu nelze vázat na skutečnost, zda je jím zasaženo do práv osoby, která je práva znalá, resp. je schopna si právní pomoc opatřit, anebo že se jedná o osobu, která není schopna se nezákonnému zásahu správního orgánu účinně bránit.

[29] Na uvedených závěrech nemění nic ani skutečnost, že stěžovatel nezákonnému postupu žalovaného odolal a byl schopen se mu rovněž právní cestou ubránit, a to i v případě následného ukládání pořádkových pokut. V této souvislosti přitom nelze bez dalšího ani vyloučit, že v důsledku nezákonných výzev žalovaného mohlo dojít také k zásahu do majetkové sféry stěžovatele spočívajícího v případné nutnosti vynaložení nákladů na obranu proti nezákonnému postupu (zásahu) žalovaného. Tyto náklady však stěžovatel pouze obecně tvrdil a nijak je blíže nekonkretizoval např. uvedením jejich výše a účelu, za kterým byly konkrétně vynaloženy (poštovné, náklady za poradu s konkrétním advokátem apod.); nijak je také nedoložil. Uvedené ovšem nemění nic na závěrech uvedených v předcházejícím odstavci.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Na základě výše uvedeného tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že právní závěry městského soudu nejsou správné, byl naplněn důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř.

s., a proto rozsudek městského soudu postupem dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[31] V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) a bude se zejména dále zabývat tím, zda nezákonný zásah žalovaného trvá, anebo byl již ukončen, případně dalšími otázkami, u nichž nutnost jejich posouzení vyjde v dalším průběhu řízení najevo.

[32] V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 28. června 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu